

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) 48 — (16x3) נקודות

פרק שני — עיון בנביאים ראשונים 36 — (9*4) — נקודות

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב 16 — (16x1) נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.

ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות (1-5 לכל שאלה 16 — נקודות)

1. בראשית, כ, י"ז - כ"א, ז'

א. לפי רש"י, מדוע תפילת אברהם על אבימלך (כ, י"ז-י"ח) נסמכה לפסוק "וה' פקד את

שרה" (כ"א, א') ? (5 נקודות)

ב. הסבר לפי רש"י :

א. "כל השמע יצחק ל" (כ"א, ו)

ב. "מי מלל לאברהם" (כ"א, ז) (6 נקודות)

ג. "היניקה בנים שרה" (כ"א, ז)

מהו הקושי במילה "בנים" ומהי התשובה של רש"י על קושי זה? (5 נקודות)

2. בראשית, כ"ג, א-ד'

א. "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (פסוק א')

רש"י: "נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו."

מה נדרש בכל כלל ? (6 נקודות)

ב. "בקרית ארבע הוא חברון" (פסוק ב)

מדוע נקראה חברון קרית ארבע "כתוב את שני הפירושים של רש"י (6 נקודות)

ג. "גר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד.)

לפי רש"י, איך ייתכן כי אברהם היה גם "גר" וגם "תושב"? הסבר לפי הפשט או הדרש. (4 נקודות)

3. בראשית, כ"ז, ד-כ"ג

א. "ועשה לי מטעמים... בעבור תברכך נפשי" (פסוק ד)

על פי ספורנו, הסבר מדוע ביקש יצחק רק מעֲשֹׂו שיכין לו מטעמים לפני שבירך אותו,

ולא ביקש זאת מיעקב. (6 נקודות)

ב. "וקח לי משם שני גִּדְי עִזִּים" (פסוק ט')

רש"י: וכי שני גדיי עיזים מאכלו של יצחק?

על פי המדרש שבדברי רש"י, מדוע היה יצחק זקוק לשני גדיי עיזים? (5 נקודות)

ג. עיין בפסוקים י"ט-כ"ג.

על פי רש"י, הסבר מה בדבריו של יעקב גרם ליצחק לחשוד שהעומד לפניו אינו עֲשֹׂו? (5 נקודות)

4. בראשית, נ, א'-י'

א. "ויבכו אתו מצרים" (פסוק ג').

על פי רש"י, הסבר מדוע התאבלו המצרים על יעקב (5 נקודות)

ב. עיין בפסוק ו'.

על פי רש"י, הסבר מדוע הזכיר פרעה את השבועה של יוסף לקבור את יעקב בארץ כנען (6 נקודות)

ג. "גרן האטד" (פסוק י')

הסבר מהו "גרן האטד" על פי שני הפירושים של רש"י (5 נקודות)

5. דברים, ל"ד, א'-ו'.

א. "ויראהו ה' את כל הארץ" (פסוק א')

לפי רש"י, מהו המראָה שהראה ה' למשה? (5 נקודות)

ב. "וימת שם משה" (פסוק ה')

רש"י: "משה מת וכתב' וימת שם משה."?

הסבר את השאלה של רש"י, וכתוב אחת מן התשובות של רש"י על שאלה זו. (6 נקודות)

ג. "ויקבר אתו" (פסוק ו')

לפי רש"י, מי קבר את משה? כתוב את שתי התשובות של רש"י. (5 נקודות)

פרק שני — עיון בנביאים ראשונים 36 (נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות (6-11 לכל שאלה 9 — נקודות; לכל סעיף 3 — נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע ז'

א. "וימעלו בני ישראל מעל בחרם ויקח עכן ... מן החרם" (פסוק א')

מה היה חטאו של עכן? הסבר מדוע חטאו של היחיד נחשב חטא של עם ישראל כולו.

ב. "ויאמר ה' אל יהושע קם לך" (פס' י')

הבא שני הסברים לאמירה "קם לך".

ג. עיין בפסוקים י"ד-י"ח.

הסבר כיצד נלכד עכן.

7. שופטים, י"א, ד'-כ"ד

א. "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצ"י" (פסוק י"ב)

מה ענה מלך עמון לשליחי יפתח על שאלתו, ומה הוא דרש מיפתח?

ב. מה ענה יפתח על טענתו של מלך עמון? ענה על פי פסוקים כ"א-כ"ג.

ג. למה התכוון יפתח כשאמר למלך עמון: "הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש" (פסוק כ"ד)

8. שמואל א, ב, ג-י"א

א. "אֵל תִּרְבוּ תִּדְבְּרוּ גְבָהָה גְבָהָה... כִּי אֶל-דְּעוֹת הַיּוֹלָא [קרי: וְלוֹ] נִתְּכֵנוּ עַלְלוֹת" (פסוק ג')

כתוב למי מכוון החלק הראשון של הפסוק, והסבר את הקשר בין שני חלקי הפסוק.

ב. "עַד עֵקֶרָה יִלְדָּה שְׁבַעַה וּרְבַת בָּנִים אֶמְלִלָּהּ" (פסוק ה')

על פי המשך הפרק, ציין את הפסוק שבו מוזכר שעקרה ילדה ילדים רבים, וכתוב מי היא רבת הבנים שנהייתה

אומללה.

ג. "מִשְׁרַת אֶת ה' אֶת פָּנָי עָלַי הִכָּה" (פסוק י')

הסבר את מי שירת שמואל?

9. שמואל א, ג, א-י"ד

א. "וְנָרַם אֱלֹקִים טָרֵם יִכְבֶּה" (פסוק ג')

הסבר דברים אלה לפי אחד מן הפירושים של רד"ק.

ב. מהו השוני בניסוח בין הדברים שעלי שם בפי שמואל לפי פסוק ט', ובין התשובה של

שמואל לה' לפי פסוק י'? מהו ההסבר לשוני זה?

ג. עיין בפסוק י"ד.

מדוע בני עלי אינם יכולים לכפר על עוונם בקרבנות, וכיצד היה אפשר לכפר על העוון?

10. שמואל ב', ו'

א. "וַיִּשְׁלַח עֲזָה אֶל אַרְוֵן הָאֱלֹקִים וַיֹּאחֲזוּ בּוֹ... וַיַּחַר אֶף ה' בְּעֲזָה" (פסוקים ו'-ז')

הסבר את החטא החמור של עֲזָה.

ב. עיין בפסוק ט"ז ובפסוק כ'.

הסבר מדוע בָּזָה מיכל לדוד.

ג. "וְעַם הָאִמָּהוּת אֲשֶׁר אָמְרָת עִמָּם אֶכְבְּדָהּ" (פסוק כ"ב).

הסבר את תשובת דוד למיכל

11. שמואל ב, י"ז, א-י"ג

א. עיין בפסוקים א'-ב'.

הסבר מדוע הציע אחיתפל שהוא ירדוף אחרי דוד, וכתוב מדוע הוא הציע לעשות זאת דווקא באותו הלילה.

ב. עיין בפסוקים ז'-י'

הסבר שניים מן הנימוקים של חושי להתנגדותו לעצת אחיתפל.

ג. עיין בפסוקים י"א-י"ג.

הסבר את עצתו של חושי לאבשלום. בתשובתך באר את דבריו " ופניך הלכים בקרב" (פסוק י"א).

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב (16 נקודות)

ענה על שאלה. 12

12. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בשמונה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב לידה על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף 2 נקודות).

א. "והיה כל אשר יצא מדלת ביתך החוצה דמו בראשו."

ב. "ויהיו חטבי עצים ושאבי מים לכל העדה."

ג. "והנה אדניהם נפל ארצה מת."

ד. "אז רפתה רוחם מעליו בדברו הדבר הזה."

ה. "בעד החלון נשקפה ותיבב"

ו. "וכעת מותה ותדברנה הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת."

ז. "כי אין כמהו בכל העם."

ח. "ותשבּתו הרמתה כי שם ביתו"

ט. "ותעט אל השלל ותעש הרע בעיני ה' "

י. "ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם."

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך